HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a opta)

24 septembrie 2015 *

„Regim lingvistic — Anunțuri de concursuri generale pentru recrutarea de administratori și de asistenți — Alegerea celei de a doua limbi din trei limbi — Limba de comunicare cu candidații la concursuri — Regulamentul nr. 1 — Articolul 1d alineatul (1), articolul 27 și articolul 28 litera (f) din statut — Principiul nediscriminării — Proporționalitate”

În cauzele T-124/13 și T-191/13,

Republica Italiană, reprezentată de G. Palmieri, în calitate de agent, asistată de P. Gentili, avvocato dello Stato,

reclamantă în cauza T-124/13,

Regatul Spaniei, reprezentat inițial de S. Centeno Huerta și ulterior de J. García-Valdecasas Dorrego, abogados del Estado,

reclamantă în cauza T-191/13 și intervenientă în susținerea Republicii Italiene în cauza T-124/13,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată, în cauza T-124/13, de J. Currall, de B. Eggers și de G. Gattinara și, în cauza T-191/13, de J. Currall, de J. Baquero Cruz și de B. Eggers, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect, în cauza T-124/13, o cerere de anulare, în primul rând, a anunțului de concurs general EPSO/AST/125/12 în vederea constituirii unei liste de rezervă pentru recrutarea de asistenți în domeniile audit, finanțe/contabilitate și economie/statistică (JO 2012, C 394 A, p. 1); în al doilea rând, o cerere de anulare a anunțului de concurs general EPSO/AST/126/12 în vederea constituirii unei liste de rezervă pentru recrutarea de asistenți în domeniile biologie, științele vieții și ale sănătății, chimie, fizică și științele materialelor, cercetare în domeniul nuclear, inginerie civilă și mecanică, inginerie electrică și electronică (JO 2012, C 394 A, p. 11) și, în al treilea rând, o cerere de anulare a anunțului de concurs general EPSO/AD/248/13 în vederea constituirii unei liste de rezervă pentru recrutarea de administratori (AD 6) în domeniile securitatea clădirilor și inginerie în tehnici speciale de construcție (JO 2013, C 29 A, p. 1) și, în cauza T-191/13, o cerere de anulare a anunțului de concurs general EPSO/AD/248/13,

TRIBUNALUL (Camera a opta),

compus din domnul D. Gratsias (raportor), președinte, doamna M. Kancheva și domnul C. Wetter, judecători,

* Limbile de procedură: italiana și spaniola.

grefieri: domnul J. Palacio-González, administrator principal, și doamna S. Bukšek Tomac, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședințelor din 26 februarie și din 4 martie 2015,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

1 Oficiul European pentru Selecția Personalului (EPSO) este un organism interinstituțional, creat în temeiul Deciziei 2002/620/CE a Parlamentului European, a Consiliului, a Comisiei, a Curții de Justiție, a Curții de Conturi, a Comitetului Economic și Social, a Comitetului Regiunilor și a Ombudsmanului European din 25 iulie 2002 de înființare a EPSO (JO L 197, p. 53, Ediție specială, 01/vol. 8, p. 247). În aplicarea articolului 2 al treilea paragraf din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”), în versiunea sa anterioară Regulamentului (CE, Euratom) nr. 723/2004 al Consiliului din 22 martie 2004, de modificare a statutului (JO L 124, p. 1), instituțiile semnatare ale acestei decizii au încredințat EPSO exercitarea competențelor în materie de selecție conferite în temeiul articolului 30 primul paragraf din statut și în temeiul anexei III la acest statut autorităților lor competente să facă numiri. Articolul 4 din aceeași decizie prevede că, în timp ce în aplicarea articolului 91a din statut cererile și reclamațiile privind exercitarea competențelor conferite EPSO se adresează acestuia, orice recurs în acest domeniu se face împotriva Comisiei Europene.

2 La 7 septembrie 2012, EPSO a publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* (JO C 270 A, p. 1) un ghid aplicabil concursurilor generale (denumit în continuare „ghidul”). Partea a treia a ghidului, intitulată „Comunicare”, precizează următoarele:

„Pentru a garanta claritatea și înțelegerea textelor cu caracter general și a comunicărilor adresate candidaților sau primite de la candidați, convocările la diferitele teste și probe, precum și întreaga corespondență între EPSO și candidați se realizează exclusiv în limbile engleză, franceză sau germană.”

3 La 20 decembrie 2012, EPSO a publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* anunțul de concurs general EPSO/AST/125/12 în vederea constituirii unei liste de rezervă pentru ocuparea posturilor vacante de asistenți în domeniile audit, finanțe/contabilitate și economie/statistică (JO C 394 A, p. 1), precum și anunțul de concurs general EPSO/AST/126/12 în vederea constituirii unei liste de rezervă pentru ocuparea posturilor vacante de asistent în domeniile biologie, științele vieții și ale sănătății, chimie, fizică și științele materialelor, cercetare în domeniul nuclear, inginerie civilă și mecanică, inginerie electrică și electronică (JO C 394 A, p. 11). La 31 ianuarie 2013, acesta a publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* anunțul de concurs general EPSO/AD/248/13, în vederea constituirii unei liste de rezervă pentru ocuparea posturilor vacante de administratori (AD 6) în domeniile securitatea clădirilor și inginerie în tehnici speciale de construcție (JO C 29 A, p. 1). Este vorba despre anunțurile de concurs a căror anulare este solicitată prin prezentele acțiuni (denumite în continuare, împreună, „anunțurile atacate”).

4 În partea introductivă a fiecărui anunț atacat se indică faptul că ghidul „este parte integrantă” a acestuia.

5 În temeiul condițiilor de admitere la concursurile respective din anunțurile atacate, acestea din urmă solicită cunoașterea temeinică a uneia dintre limbile oficiale ale Uniunii Europene (care, la acea vreme, erau în număr de 23), această limbă fiind desemnată ca „limba 1” a concursului, și cunoașterea satisfăcătoare a unei a doua limbi, desemnată ca „limba 2” a concursului, la alegere pentru fiecare

candidat între limba germană, engleză sau franceză, precizându-se că aceasta trebuie în mod obligatoriu să fie diferită de limba aleasă de același candidat ca limbă 1 (partea III, punctul 2.3 din anunțurile atacate).

6 La aceeași poziție din fiecare dintre anunțurile atacate sunt furnizate precizări în ceea ce privește limitarea alegerii celei de a doua limbi numai la cele trei limbi sus-menționate. Anunțul de concurs general EPSO/AD/248/13 menționează, în această privință, următoarele:

„În conformitate cu Hotărârea [din 27 noiembrie 2012, Italia/Comisia (C-566/10 P, Rep., EU:C:2012:752)], instituțiile Uniunii sunt obligate, în cadrul prezentului concurs, să motiveze limitarea alegerii celei de a doua limbi la un număr restrâns de limbi oficiale ale Uniunii.

Prin urmare, se aduce la cunoștința candidaților faptul că opțiunile privind a doua limbă pentru acest concurs au fost definite în funcție de interesul serviciului. Conform acestui criteriu, colegii nou-recrutați trebuie să fie imediat operaționali și să poată comunica eficient în activitatea lor zilnică. Altfel, funcționarea eficientă a instituțiilor ar fi grav afectată.

Pe baza unei vechi practici a instituțiilor Uniunii în ceea ce privește limbile utilizate pentru comunicarea internă și luând, de asemenea, în considerare necesitățile serviciilor în ceea ce privește comunicarea externă și gestionarea dosarelor, limbile engleză, franceză și germană sunt în continuare cel mai frecvent folosite. Mai mult, atunci când candidații au posibilitatea de a opta pentru a doua limbă, engleza, franceza și germana sunt limbile cel mai frecvent alese de candidați. Acest lucru confirmă actualele standarde educaționale și profesionale, în baza cărora se poate considera că pentru posturile pe lângă Uniunea Europeană candidații stăpânesc cel puțin una dintre aceste limbi. Prin urmare, pentru a asigura un echilibru între interesul serviciului și nevoile și capacitățile candidaților și ținând seama, de asemenea, de domeniul specific care face obiectul acestui concurs, organizarea testelor în aceste trei limbi este legitimă pentru a se asigura că, indiferent de prima lor limbă oficială, toți candidații stăpânesc cel puțin una dintre aceste trei limbi oficiale la nivel operațional. Mai mult, din considerente de tratament egal pentru toți candidații, fiecare candidat, inclusiv cei ai căror primă limbă oficială este una dintre aceste trei limbi, trebuie să susțină testul în a doua limbă, aleasă dintre aceste trei limbi. Evaluarea competențelor specifice în acest mod permite instituțiilor să determine capacitatea candidaților de a îndeplini imediat atribuțiile într-un mediu care corespunde îndeaproape realității cu care se vor confrunta la locul de muncă. Aceasta nu aduce atingere formării lingvistice ulterioare care are drept scop dobândirea capacității de a lucra într-o a treia limbă în conformitate cu articolul 45 alineatul (2) din Statutul funcționarilor.”

Celelalte două anunțuri atacate conțin, în esență, aceleași precizări redactate, în anumite versiuni lingvistice, în termeni ușor diferiți.

7 Anunțurile de concurs EPSO/AST/125/12 și EPSO/AD/248/13 prevăd organizarea de „teste de acces”, desfășurate pe calculator (partea IV a fiecăruia dintre cele două anunțuri). În cazul anunțului de concurs EPSO/AD/248/13, se precizează că testele vor fi organizate numai dacă numărul de candidați înscriși pe fiecare domeniu vizat de concurs este mai mare de 1 000.

8 Anunțurile de concurs EPSO/AST/126/12 și EPSO/AD/248/13 conțin o parte (partea IV din primul dintre aceste două anunțuri și partea V din al doilea), intitulată „admiterea la concurs și selecția pe bază de dosare”. Aceasta prevede că examinarea îndeplinirii condițiilor generale și specifice și selecția pe bază de dosare se efectuează, „într-o primă etapă”, pe baza declarațiilor făcute de candidați în actul de candidatură. Se precizează, în această privință, că răspunsurile candidaților la întrebările privind îndeplinirea condițiilor generale și specifice vor fi analizate pentru a se stabili dacă aceștia figurează pe lista candidaților care întrunesc toate condițiile de admitere la concurs. Ulterior, pentru candidații care îndeplinesc condițiile de admitere la concurs, comisia de evaluare efectuează o selecție pe bază de

dosare, pentru a-i identifica pe acei candidați care posedă calificările cele mai pertinente (în special diplome și experiență profesională) în raport cu natura atribuțiilor și cu criteriile de selecție descrise în aceste anunțuri.

9 Această selecție se efectuează exclusiv pe baza informațiilor furnizate de candidați în secțiunea „Evaluare a talentului” din actul de candidatură. Aceste informații vor fi verificate ulterior, pe baza elementelor justificative furnizate de candidați, pentru candidații care au obținut punctajele minime obligatorii și cele mai bune punctaje în etapa ulterioară a concursului. Selecția se derulează în două etape. O primă selecție pe bază de dosare se efectuează exclusiv în temeiul răspunsurilor bifate în secțiunea „Evaluare a talentului” din actul de candidatură și al ponderii fiecărei întrebări. În funcție de importanța acordată fiecărui criteriu prezentat la punctul 4 din anexele la anunțurile atacate, comisia de evaluare stabilește această pondere (de la 1 la 3) înainte de a trece la examinarea candidaturilor. Ulterior, actele de candidatură electronice ale candidaților care au obținut cel mai mare număr de puncte fac obiectul unei a doua selecții. Numărul dosarelor examinate în cadrul acestei a doua selecții corespunde, pentru fiecare dintre domenii, unui număr de aproximativ nouă ori mai mare decât numărul candidaților înscriși pe lista de rezervă menționat în anunțul de concurs respectiv. Comisia de evaluare examinează răspunsurile candidaților și acordă un punctaj de la 0 la 4 pentru fiecare răspuns. Punctajele, înmulțite cu ponderea fiecărei întrebări, sunt adunate pentru a obține un punctaj global. Comisia de evaluare stabilește apoi un clasament al candidaților în funcție de aceste punctaje globale.

10 Ultima etapă a procedurilor de selecție vizate de anunțurile atacate constă, în cazul anunțurilor de concurs EPSO/AST/125/12 și EPSO/AD/248/13, într-un „centru de evaluare” (a se vedea părțile V și, respectiv, VI din aceste două anunțuri de concurs) și, în cazul anunțului de concurs EPSO/AST/126/12, într-un „concurs general” (a se vedea partea V din anunțul respectiv). Numărul candidaților invitați la „centrul de evaluare” este, pentru fiecare domeniu, de cel mult trei ori mai mare decât numărul candidaților care au reușit la concurs.

11 Anunțurile de concurs EPSO/AST/126/12 și EPSO/AD/248/13 conțin anexe, fiecare dintre ele referindu-se la unul dintre domeniile vizate prin fiecare dintre cele două anunțuri. Punctul 4 din fiecare anexă enumeră criteriile de selecție care sunt luate în considerare de comisia de evaluare pentru determinarea ponderii răspunsurilor bifate de candidați în secțiunea „Evaluare a talentului” din actul de candidatură (a se vedea punctul 9 de mai sus).

Procedura și concluziile părților

12 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 4 martie 2013, Republica Italiană a introdus acțiunea în cauza T-124/13.

13 Prin actul depus la grefa Tribunalului la 4 iulie 2013, Regatul Spaniei a formulat o cerere de intervenție în susținerea concluziilor Republicii Italiene. Prin Ordonanța din 11 septembrie 2013, președintele Camerei a treia a Tribunalului a admis această intervenție. La 22 noiembrie 2013, Regatul Spaniei a depus memoriul în intervenție.

14 În cauza T-124/13, Republica Italiană solicită Tribunalului:

— anularea anunțurilor atacate;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

15 Regatul Spaniei susține concluziile Republicii Italiene în sensul anulării anunțurilor atacate și concluzionează, în plus, în sensul obligării Comisiei la plata cheltuielilor de judecată ocazionate de intervenția sa.

16 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea Republicii Italiene la plata cheltuielilor de judecată.

17 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 5 aprilie 2013, Regatul Spaniei a introdus acțiunea sa în cauza T-191/13.

18 Regatul Spaniei solicită Tribunalului:

— anularea anunțului de concurs EPSO/AD/248/13;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

19 Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea Regatului Spaniei la plata cheltuielilor de judecată.

20 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată, judecătorul raportor a fost repartizat la Camera a opta, căreia i-au fost atribuite, în consecință, prezentele cauze.

21 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a opta) a decis deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute de articolul 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului din 2 mai 1991, a invitat părțile din cauza T-191/13 să răspundă în scris la o serie de întrebări. Acestea au răspuns la solicitare în termenul acordat.

22 Au fost ascultate pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările orale adresate de Tribunal în ședințele din 26 februarie 2015, în cauza T-191/13, și din 4 martie 2015, în cauza T-124/13.

23 În ședința din cauza T-191/13, Tribunalul a acordat Regatului Spaniei un termen pentru a prezenta, în scris, observațiile sale asupra unei eventuale conexări a prezentelor cauze, în vederea pronunțării hotărârii. La 3 martie 2015, procedura orală a fost închisă, în urma prezentării observațiilor în cauză de către Regatul Spaniei.

În drept

24 Întrucât părțile au indicat, în răspunsul la o întrebare orală adresată de Tribunal în ședință sau, în cazul Regatului Spaniei, în scris (a se vedea punctul 23 de mai sus), că nu aveau de formulat obiecții în această privință, Tribunalul decide să conexeze aceste cauze în scopul pronunțării unei decizii care să finalizeze judecata, conform articolului 68 din Regulamentul de procedură al Tribunalului.

25 În susținerea acțiunii în cauza T-124/13, Republica Italiană invocă șapte motive întemeiate, primul, pe încălcarea articolelor 263 TFUE, 264 TFUE și 266 TFUE, al doilea, pe încălcarea articolului 342 TFUE și a articolelor 1 și 6 din Regulamentul nr. 1 al Consiliului din 15 aprilie 1958, de stabilire a regimului lingvistic al Comunității Economice Europene (JO 1958, 17, p. 385), cu modificările ulterioare, al treilea, pe încălcarea articolului 6 alineatul (3) UE, a articolului 18 TFUE, a articolului 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene semnată la 7 decembrie 2000 la Nisa (JO C 364, p. 1), a articolelor 1 și 6 din Regulamentul nr. 1, a articolului 1d alineatele (1) și (6), a articolului 27 al doilea paragraf și a articolului 28 litera (f) din statut, precum și a articolului 1 alineatele (2) și (3) din anexa III la statut, al patrulea, pe încălcarea articolului 6 alineatul (3) UE și a principiului protecției încrederii

legitime, al cincilea, pe un abuz de putere și pe încălcarea „normelor fundamentale inerente naturii și finalității anunțurilor de concurs”, în special a articolului 1d alineatele (1) și (6), a articolului 27 al doilea paragraf, a articolului 28 litera (f), a articolului 34 alineatul (3) și a articolului 45 alineatul (1) din statut, precum și a principiului proporționalității, al șaselea, pe încălcarea articolului 18 TFUE și a articolului 24 al patrulea paragraf TFUE, a articolului 22 din Carta drepturilor fundamentale, a articolului 2 din Regulamentul nr. 1 și a articolului 1d alineatele (1) și (6) din statut și, al șaptelea, pe încălcarea articolului 296 al doilea paragraf TFUE, a articolelor 1 și 6 din Regulamentul nr. 1, a articolului 1d alineatele (1) și (6) și a articolului 28 litera (f) din statut, a articolului 1 alineatul (1) litera (f) din anexa III la statut, a principiului proporționalității, precum și pe „denaturarea faptelor”.

26 În cauza T-124/13, Regatul Spaniei arată, în susținerea concluziilor Republicii Italiene, că anunțurile atacate trebuie să fie anulate pentru încălcarea articolului 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, a articolului 342 TFUE, a articolelor 1 și 6 din Regulamentul nr. 1, a articolelor 1d și 27 din statut și a jurisprudenței care rezultă din Hotărârea din 27 noiembrie 2012, Italia/Comisia (C-566/10 P, Rep., EU:C:2012:752). Acesta adaugă că anunțurile atacate sunt discriminatorii, din cauza predominanței nejustificate a limbilor germană, engleză și franceză; că acestea încalcă articolul 27 din statut, întrucât sistemul de selecție pe care îl prevăd nu garantează recrutarea celor mai buni candidați, și că acestea încalcă principiul proporționalității, deoarece nu constituie cel mai bun mijloc de a atinge obiectivul vizat.

27 În cauza T-191/13, Regatul Spaniei invocă, în esență, trei motive întemeiate, primul, pe încălcarea Regulamentului nr. 1, al doilea, pe încălcarea articolului 1d din statut, precum și a principiilor nediscriminării și proporționalității și, al treilea, pe încălcarea articolului 27 din statut.

28 Trebuie constatat că, prin motivele menționate mai sus, Republica Italiană și Regatul Spaniei contestă două aspecte distincte ale anunțurilor atacate, și anume, pe de o parte, limitarea limbilor care pot fi utilizate în corespondența dintre candidați și EPSO la limbile germană, engleză și franceză și, pe de altă parte, limitarea doar la cele trei limbi sus-menționate a alegerii celei de a doua limbi de către candidații la concursurile vizate prin anunțurile menționate. În plus, în cauza T-191/13, Regatul Spaniei contestă un al treilea aspect al anunțului de concurs EPSO/AD/248/13, și anume utilizarea celei de a doua limbi, aleasă de fiecare candidat la concursul vizat prin acest anunț dintre limbile germană, engleză și franceză, pentru anumite probe din ultima etapă a acestui concurs („centru de evaluare”; a se vedea punctul 10 de mai sus).

29 Este necesar să se examineze în mod succesiv, în lumina motivelor invocate de Republica Italiană și de Regatul Spaniei, legalitatea celor două aspecte ale anunțurilor atacate, care sunt contestate de acestea (a se vedea punctul 28 de mai sus). În urma acestei examinări, va trebui, dacă este necesar, să se examineze legalitatea celui de al treilea aspect al anunțului de concurs EPSO/AD/248/13, contestat de Regatul Spaniei (a se vedea punctul 28 de mai sus).

30 Totuși, înainte de a proceda la această examinare, trebuie, mai întâi, să se examineze admisibilitatea primului motiv invocat de Regatul Spaniei în cauza T-191/13, întemeiat, în esență, pe încălcarea Regulamentului nr. 1, din moment ce aceasta este contestată de Comisie.

Cu privire la admisibilitatea primului motiv în cauza T-191/13

31 În cererea introductivă din cauza T-191/13, Regatul Spaniei arată că solicită anularea anunțului de concurs EPSO/AD/248/13, în special în temeiul articolelor 1 și 6 din Regulamentul nr. 1, și adaugă că, în opinia sa, anunțul în cauză nu respectă regimul lingvistic instituit prin acest regulament.

32 Comisia susține totuși, în esență, că motivul întemeiat pe încălcarea Regulamentului nr. 1 este menționat doar „pe scurt” de către Regatul Spaniei, fără a fi dezvoltat în mod suficient. Potrivit acesteia, un astfel de argument nu respectă exigențele articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură din 2 mai 1991 și ale jurisprudenței referitoare la aplicarea sa.

33 În această privință, trebuie amintit că, în temeiul articolului 21 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și în temeiul articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură din 2 mai 1991, orice cerere trebuie să indice obiectul litigiului și să cuprindă o expunere sumară a motivelor invocate. Independent de orice problemă terminologică, această prezentare trebuie să fie suficient de clară și de precisă pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului să își exercite controlul jurisdicțional. În vederea garantării securității juridice și a bunei administrări a justiției, pentru ca o acțiune să fie admisibilă, se impune ca elementele esențiale de fapt și de drept pe care se întemeiază aceasta să reiasă, cel puțin în mod sumar, dar coerent și inteligibil, din însuși textul cererii introductive. În special, dacă trebuie admis că enunțarea motivelor de recurs nu este legată de terminologie și de enumerarea din Regulamentul de procedură și dacă prezentarea acestor motive, prin substanța lor mai degrabă decât prin calificarea lor legală, poate fi suficientă, acest lucru este condiționat totuși de faptul ca motivele menționate să rezulte din cerere cu suficientă claritate. Simpla enunțare în mod abstract a motivelor, în cererea introductivă, nu răspunde exigențelor din Statutul Curții și din Regulamentul de procedură, iar expresiile „expunere sumară a motivelor”, folosite în aceste texte, semnifică faptul că cererea trebuie să explice în ce constă motivul pe care se întemeiază acțiunea (a se vedea Ordonanța din 28 aprilie 1993, De Hoe/Comisia, T-85/92, Rec., EU:T:1993:39, punctele 20 și 21 și jurisprudența citată).

34 Rezultă din această jurisprudență că, exceptând cazul motivelor de ordine publică, pe care instanța Uniunii trebuie, dacă este cazul, să le ridice din oficiu, îi revine reclamantei sarcina să expună, în cererea introductivă, motivele pe care le invocă în susținerea acțiunii formulate. În acest sens, enunțarea abstractă a titlului unui motiv nu este suficientă. Trebuie de asemenea indicat în ce constă motivul invocat, cu alte cuvinte, explicată legătura sa cu concluziile acțiunii și explicat în ce mod, dacă se dovedește întemeiat, trebuie să determine instanța să admită concluziile menționate.

35 Cu toate acestea, potrivit unei jurisprudențe constante, deși nu trebuie să se pronunțe decât cu privire la cererea părților, cărora le revine obligația stabilirii cadrului litigiului, instanța Uniunii nu poate fi ținută numai de argumentele invocate de părți în susținerea pretențiilor lor, în caz contrar găsindu-se în situația de a fi eventual constrânsă să își întemeieze decizia pe considerente juridice eronate (a se vedea Hotărârea din 5 octombrie 2009, Comisia/Roodhuijzen, T-58/08 P, Rep., EU:T:2009:385, punctul 35 și jurisprudența citată). În special, într-un litigiu în care părțile se află pe poziții opuse în raport cu interpretarea și cu aplicarea unei dispoziții de drept al Uniunii, revine instanței Uniunii sarcina să aplice normele de drept relevante pentru soluționarea litigiului în cazul faptelor care îi sunt prezentate de părți. Astfel, în temeiul principiului *iura novit curia*, determinarea sensului legii nu intră în domeniul de aplicare al principiului liberei dispoziții a părților în raport cu litigiul (a se vedea Hotărârea Comisia/Roodhuijzen, citată anterior, EU:T:2009:385, punctul 36 și jurisprudența citată).

36 Rezultă din această jurisprudență că admisibilitatea unui motiv nu depinde de utilizarea unei terminologii specifice. Este suficient ca substanța unui motiv să se degaje cu suficientă claritate din textul cererii introductive. În plus, admisibilitatea unui motiv nu depinde nici de invocarea unor norme sau a unor principii de drept concrete. Astfel, aparține instanței Uniunii să identifice dispozițiile pertinente și să le aplice faptelor care îi sunt prezentate de părți, chiar și atunci când părțile nu s-ar fi referit la dispozițiile în cauză sau ar fi invocat chiar dispoziții diferite.

37 În sfârșit, rezultă de asemenea din jurisprudența citată la punctul 35 de mai sus că, dacă reclamanta a invocat un motiv în mod admisibil, instanța, cu ocazia examinării acestui motiv, nu trebuie să se limiteze doar la argumentele invocate de partea menționată, ci trebuie să procedeze la o analiză

completă a acestuia, ținând cont de toate regulile și de toate principiile de drept aplicabile, tocmai pentru a nu-și întemeia decizia pe considerente juridice eronate, lucru pe care această jurisprudență urmărește să îl evite.

38 Având în vedere toate aceste considerații, contrar tezei Comisiei, nu se poate reține că Regatul Spaniei nu a formulat în mod admisibil, prin cererea introductivă din cauza T-191/13, un motiv întemeiat pe încălcarea Regulamentului nr. 1. Astfel, acesta nu s-a limitat la o simplă trimitere abstractă la acest regulament, la punctul 27 din cererea introductivă menționată. La punctul 30 din aceasta, el a indicat în mod clar că, în opinia sa, anunțul atacat nu respecta regimul lingvistic instituit prin acest regulament. El a consacrat, în continuare, două secțiuni întregi din cererea introductivă pentru analiza problemelor referitoare la acest regim. Restul cererii introductive menționate conține de asemenea mai multe trimiteri la Regulamentul nr. 1 și la regimul lingvistic pe care acesta l-a instituit.

39 În special, la punctul 68 din cererea introductivă din cauza T-191/13, Regatul Spaniei arată că „faptul de a limita comunicarea candidaților cu EPSO la trei limbi este contrar regimului stabilit prin Regulamentul nr. 1”. Trebuie citat de asemenea punctul 96 din cererea introductivă menționată, care figurează în secțiunea finală a acesteia, intitulată „Concluzie”, care precizează următoarele:

„[A]nunțul [atacat] lipsește de sens articolul 1 din Regulamentul nr. 1 […], prin excluderea în practică a utilizării și evaluării altor limbi oficiale ale Uniunii, în profitul limbii engleze, franceze sau germane, fără a justifica o asemenea limitare prin motive obiective concrete, în raport cu posturile disponibile. Anunțul […] atacat nu este o simplă amenajare, ci mai degrabă o veritabilă modificare a regimului lingvistic complet, reglementat de articolul 1 din Regulamentul nr. 1.”

40 În consecință, primul motiv invocat de Regatul Spaniei, întemeiat pe încălcarea Regulamentului nr. 1, respectă cerințele articolului 21 primul paragraf din Statutul Curții și ale articolului 44 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul de procedură din 2 mai 1991 și este, prin urmare, admisibil.

Cu privire la limitarea limbilor care pot fi utilizate în comunicarea dintre candidați și EPSO

41 În cauza T-124/13, această componentă a anunțurilor atacate este vizată de al șaselea motiv invocat de Republica Italiană, întemeiat pe încălcarea articolului 18 TFUE și a articolului 24 al patrulea paragraf TFUE, a articolului 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, a articolului 2 din Regulamentul nr. 1 și a articolului 1d alineatele (1) și (6) din statut.

42 Potrivit Republicii Italiene, limitarea în cauză constituie o încălcare vădită a articolului 18 TFUE și a articolului 24 al patrulea paragraf TFUE, a articolului 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, a articolului 2 din Regulamentul nr. 1 și a articolului 1d alineatele (1) și (6) din statut. Aceasta susține că rezultă în mod clar din dispozițiile menționate că cetățenii europeni au dreptul să se adreseze instituțiilor Uniunii prin utilizarea oricăreia dintre cele 23 de limbi oficiale și că au dreptul să primească răspunsurile instituțiilor în aceeași limbă. Această concluzie s-ar desprinde de asemenea din Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752). Limitarea vizată mai sus ar constitui o discriminare în detrimentul cetățenilor din alte state membre decât cele care au limba engleză, franceză sau germană ca limbă oficială.

43 Republica Italiană respinge teza potrivit căreia participarea la un concurs pentru recrutarea funcționarilor sau a agenților Uniunii nu reprezintă o formă de participare a cetățenilor la viața democratică a Uniunii. Aceasta consideră, dimpotrivă, că procedura unui concurs și limba de comunicare utilizată sunt „elementele constitutive ale unui raport de natură constituțională între cetățeanul interesat și Uniune”. Aceasta deduce de aici că „limba de concurs trebuie să fie limba cetățeanului”. Pe de altă parte, invocând Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus

(EU:C:2012:752), aceasta contestă teza potrivit căreia participarea la un concurs ar privi o situație internă a organizării instituționale. Este vorba, potrivit acesteia, de un raport între instituția în cauză și un subiect de drept (un cetățean) care nu face parte încă din personalul acestei instituții.

44 În memoriul său în intervenție, Regatul Spaniei susține argumentele Republicii Italiene. Acesta arată că limitarea limbilor care pot fi utilizate în comunicarea dintre candidați și EPSO conferă, în practică, un avantaj competitiv tuturor candidaților care au ca primă limbă una dintre cele trei limbi desemnate (engleza, franceza și germana). Potrivit acestuia, ar fi „de înțeles", pentru motive de ordin practic, limitarea limbilor care pot fi utilizate în comunicările EPSO, însă limitarea la cele trei limbi sus-menționate este contrară Regulamentului nr. 1. O asemenea limitare ar fi, pe de altă parte, discriminatorie. Regatul Spaniei respinge, de asemenea, teza potrivit căreia recrutarea funcționarilor sau a agenților de către o instituție constituie o problemă pur internă.

45 În cauza T-191/13, astfel cum s-a precizat deja (a se vedea punctele 38 și 39 de mai sus), Regatul Spaniei susține, prin intermediul primului motiv, că limitarea la limbile engleză, franceză și germană a limbilor de comunicare între EPSO și candidații la concursul vizat prin anunțul de concurs EPSO/AD/248/13 este contrară regimului lingvistic instituit prin Regulamentul nr. 1.

46 Comisia răspunde, mai întâi, că punctele din Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752), invocate de Republica Italiană, nu au nicio legătură cu problema limbilor utilizate la probele unui concurs, ci se referă la aspectul diferit al publicării anunțurilor de concurs. În acest context, ea reamintește de asemenea jurisprudența, în special Hotărârea din 9 septembrie 2003, Kik/OAPI (C-361/01 P, Rec., EU:C:2003:434, punctul 82), potrivit căreia numeroasele trimiteri la folosirea limbilor în cadrul Uniunii, care figurează în Tratatul FUE, nu pot fi considerate ca fiind manifestarea unui principiu general al dreptului Uniunii, care să asigure fiecărui cetățean dreptul ca tot ceea ce ar fi susceptibil să îi afecteze interesele să fie redactat, în toate împrejurările, în limba sa.

47 În plus, susține Comisia, candidații din cadrul unei proceduri de concurs se găsesc într-o „poziție intermediară". Desigur, aceștia ar lua cunoștință de existența unei proceduri de concurs prin citirea anunțului de concurs publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și, pentru acest motiv, anunțurile atacate ar fi fost publicate în toate limbile oficiale ale Uniunii. Totuși, odată ce candidatul ar comunica cu administrația în vederea participării sale la concurs, acestuia i s-ar putea pretinde în mod legitim să cunoască cel puțin o limbă oficială diferită de limba sa maternă.

48 Potrivit Comisiei, nu se poate admite ca competențele lingvistice ale candidaților la un concurs să capete o importanță secundară. O asemenea teză ar fi contrară principiului autonomiei instituțiilor Uniunii, consacrat la articolele 335 TFUE și 336 TFUE. În temeiul acestui principiu, determinarea necesităților lingvistice ale serviciului ar reveni exclusiv instituțiilor, iar nu statelor membre. Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752, punctele 87 și 88) ar recunoaște de asemenea că interesul serviciului constituie un obiectiv legitim, care poate justifica limitări ale principiului nediscriminării în temeiul limbii, vizat la articolul 1d din statut.

49 Comisia susține, de asemenea, că orice pretenție ca, în cadrul procedurii unui concurs, candidații să poată utiliza, fără deosebire, oricare dintre limbile oficiale ale Uniunii este nejustificată. Instituțiile au nevoie de personal operațional și, în consecință, este inevitabil ca, în cadrul contactelor de natură administrativă referitoare la organizarea concursului, candidatul să fie de asemenea în măsură să comunice în limbi utile instituțiilor precum engleza, franceza și germana. Aceste comunicări administrative ar fi deja elemente asociate cadrului de lucru în care candidatul ar fi integrat, dacă ar trece cu succes de concurs.

50 Comisia adaugă că, în orice caz, comunicarea dintre candidați și EPSO poartă asupra unor informații elementare, referitoare la derularea probelor și la diferitele etape ale procedurii de concurs. Prin raportare la nivelul de cunoaștere și de utilizare al limbii engleze, franceze sau germane solicitat în anunțurile atacate, un candidat ale cărui cunoștințe lingvistice nu i-ar permite nici măcar să înțeleagă

comunicările în cauză, redactate în una dintre aceste limbi, cu siguranță nu și-ar putea imagina să poată fi recrutat într-o instituție a Uniunii. Pentru aceleași motive, candidații având ca limbă maternă limba engleză, franceză sau germană nu ar fi nicidecum avantajați. Comisia invocă, în susținerea afirmațiilor sale, statistici referitoare la concursurile vizate prin anunțul EPSO/AST/126, care demonstrează, potrivit acesteia, că candidații cu cetățenie italiană se plasau în fruntea listei celor a căror candidatură a fost validată.

51 Pe de altă parte, informațiile generale referitoare la procedurile de concurs care ar figura pe site-ul EPSO, la fel ca și ghidul, ar fi publicate în toate limbile oficiale. Potrivit Comisiei, a impune în sarcina EPSO obligația de a garanta traducerea tuturor actelor de candidatură primite, din limba maternă a candidatului către limba engleză, franceză sau germană, ar fi vădit incompatibilă cu interesul serviciului. În plus, o traducere a CV-urilor candidaților i-ar dezavantaja, întrucât aceștia ar pierde controlul informațiilor pe care ei înșiși le-ar fi comunicat.

52 În vederea examinării acestor argumente, este necesar să se amintească, mai întâi, dispozițiile pertinente din Regulamentul nr. 1. Acesta prevede, la articolul 1, în versiunea aplicabilă la momentul publicării anunțurilor atacate, următoarele:

„Limbile oficiale și limbile de lucru ale instituțiilor Uniunii sunt bulgara, ceha, daneza, olandeza, engleza, estona, finlandeza, franceza, germana, greaca, maghiara, irlandeza, italiana, letona, lituaniana, malteza, poloneza, portugheza, română, slovaca, slovena, spaniola și suedeza.”

53 Articolul 2 din același regulament prevede:

„Textele adresate instituțiilor de către un stat membru sau de către o persoană aflată sub jurisdicția unui stat membru se redactează, la alegerea expeditorului, într-una dintre limbile oficiale. Răspunsul se redactează în aceeași limbă.”

54 Articolul 6 din Regulamentul nr. 1 prevede că instituțiile pot stabili modalitățile de aplicare a prezentului regim lingvistic prin regulamentele lor de procedură. Totuși, astfel cum a constatat Curtea la punctul 67 din Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752), instituțiile vizate prin anunțurile atacate (care erau de asemenea cele vizate prin anunțurile de concurs în discuție în cauza menționată) nu au determinat, în temeiul articolului 6 din Regulamentul nr. 1, modalitățile regimului lor lingvistic în regulamentele lor interne. Curtea a precizat de asemenea că anunțurile de concurs nu trebuie considerate în această privință ca reprezentând regulamente interne.

55 Înainte de pronunțarea Hotărârii Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752), Tribunalul a considerat că Regulamentul nr. 1 nu se aplică în relațiile dintre instituții și funcționarii acestora, întrucât acesta reglementează regimul lingvistic numai în raporturile dintre Uniunea Europeană și un stat membru sau o persoană aflată sub jurisdicția unui stat membru. Tribunalul a considerat de asemenea că funcționarii și alți agenți ai Uniunii, precum și candidații la astfel de posturi intră numai sub jurisdicția Uniunii în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor statutului, inclusiv a celor referitoare la recrutarea în cadrul unei instituții. Potrivit aceleiași jurisprudențe, asimilarea în materie de regim lingvistic aplicabil a candidaților la astfel de posturi cu funcționarii și cu alți agenți ai Uniunii este justificată prin faptul că respectivii candidați intră în relație cu o instituție a Uniunii numai în scopul de a obține un post de funcționar sau de agent pentru care, astfel cum se va arăta în continuare, anumite cunoștințe lingvistice sunt necesare și pot fi impuse prin dispozițiile aplicabile pentru ocuparea postului în cauză. Această jurisprudență face de asemenea trimitere la articolul 6 din Regulamentul nr. 1 și la posibilitatea instituțiilor, prevăzută în acest articol, de a determina modalitățile de aplicare a regimului lingvistic în regulamentele lor interne (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 noiembrie 2008, Italia/Comisia, T-185/05, Rep., EU:T:2008:519, punctele 117-119 și jurisprudența citată).

56 Totuși, în urma Hotărârii Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752), aceste afirmații nu mai puteau fi considerate valabile. Astfel, Curtea a decis că, în lipsa unor norme administrative speciale aplicabile funcționarilor și agenților și în lipsa unor dispoziții în această privință în regulamentele interne ale instituțiilor vizate de anunțurile de concurs în litigiu, niciun text nu permite să se conchidă că relațiile dintre aceste instituții și funcționarii și agenții lor sunt excluse în totalitate din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1. *A fortiori*, aceeași situație se regăsește, potrivit Curții, în ceea ce privește relațiile dintre instituții și candidații din cadrul unui concurs extern care nu sunt, în principiu, nici funcționari, nici agenți (Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus, EU:C:2012:752, punctele 68 și 69).

57 Trebuie respins, în această privință, argumentul Comisiei (a se vedea punctul 46 de mai sus) referitor la lipsa de relevanță a acestei părți din Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752) în ceea ce privește legalitatea limitării limbilor de comunicare între candidați și EPSO. Astfel, în această parte a hotărârii, Curtea a examinat aplicabilitatea Regulamentului nr. 1 candidaților din cadrul concursului și a concluzionat că le era aplicabil. Această concluzie prezintă de asemenea relevanță pentru problema invocată de Republica Italiană prin cel de al șaselea motiv și de Regatul Spaniei prin primul motiv.

58 Pe de altă parte, având în vedere considerațiile care precedă, argumentul Comisiei (a se vedea punctul 47 de mai sus), potrivit căruia candidații din cadrul unei proceduri de concurs se găsesc într-o „poziție intermediară”, trebuie de asemenea respins.

59 În ceea ce privește argumentul Comisiei întemeiat pe Hotărârea Kik/OAPI, punctul 46 de mai sus (EU:C:2003:434, punctul 82), este suficient să se arate că, spre deosebire de Oficiul pentru Armonizare în cadrul Pieței Interne (OAPI), al cărui regim lingvistic era în discuție în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, instituțiile vizate prin anunțurile atacate nu sunt supuse unui regim lingvistic specific (Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus, EU:C:2012:752, punctul 86). Acestea sunt supuse regimului lingvistic instituit prin Regulamentul nr. 1.

60 Având în vedere aceste considerente, precum și formularea clară și neechivocă a articolului 2 din Regulamentul nr. 1, trebuie concluzionat că anunțurile atacate, în măsura în care prevăd obligația pentru candidații la concursurile în litigiu de a comunica cu EPSO într-o limbă aleasă de aceștia dintre limbile engleză, franceză și germană, încalcă Regulamentul nr. 1. Acest motiv este suficient pentru a justifica anularea lor, fără să fie necesar să se examineze, astfel cum susțin Republica Italiană și Regatul Spaniei, dacă această dispoziție duce la o discriminare interzisă, pe motive de limbă.

61 Astfel, actul de candidatură este, fără nicio îndoială, adresat instituțiilor care au înființat EPSO de o persoană aflată sub jurisdicția unui stat membru, și anume candidatul. Prin urmare, în aplicarea articolului 2 din Regulamentul nr. 1, această persoană (candidatul) are dreptul să aleagă limba de redactare a acestui text dintre toate limbile oficiale enumerate la articolul 1 din același regulament. În măsura în care anunțurile atacate limitează această alegere la engleză, franceză și germană, ele încalcă dispozițiile respective. Acest lucru se aplică și altor eventuale comunicări pe care un candidat poate fi determinat să le adreseze EPSO privind concursurile vizate prin anunțurile atacate.

62 Pe de altă parte, comunicările trimise de EPSO fiecărui candidat care i-a prezentat un act de candidatură constituie răspunsuri, în sensul articolului 2 din Regulamentul nr. 1, la actul de candidatură și la alte eventuale documente pe care candidatul în cauză i le-a adresat. Prin urmare, în aplicarea acestei ultime dispoziții, aceste răspunsuri trebuie să fie redactate în limba aleasă de candidatul în cauză, dintre toate limbile oficiale, pentru redactarea documentelor sale. Anunțurile atacate încalcă de asemenea regulamentul menționat, în măsura în care prevăd că EPSO va adresa comunicări candidaților într-o limbă aleasă de aceștia dintre limbile engleză, franceză sau germană, iar nu dintre toate limbile oficiale.

63 Respectarea de către EPSO a obligației care decurge din articolul 2 din Regulamentul nr. 1, de a comunica cu candidații la concursurile vizate prin anunțurile atacate într-o limbă aleasă liber de fiecare candidat dintre toate limbile oficiale, iar nu doar în limba engleză, franceză sau germană, prezintă cu atât mai multă importanță în cazul în care anunțurile atacate prevăd o „selecție pe bază de dosare” (a se vedea punctele 8 și 9 de mai sus) efectuată „în temeiul informațiilor furnizate [de candidați] în actul de candidatură”. Astfel, este necesar ca aceste declarații să fie făcute în limba aleasă de fiecare candidat, eventual în limba lor maternă, și nu într-o limbă care, pentru unii dintre ei, nu va fi limba în care aceștia se exprimă cel mai bine, chiar dacă ei ar poseda o cunoaștere satisfăcătoare a acesteia.

64 Faptul că partea a 3-a din ghid arată că alegerea limbilor de comunicare între candidați și EPSO este limitată „în scopul garantării clarității și a înțelegerii textelor cu caracter general și a comunicărilor către, respectiv, primite de la candidați” nu trebuie să conducă la o concluzie diferită. Impunerea, de către EPSO, a utilizării uneia dintre cele trei limbi sus-menționate de către candidații care ar fi preferat să comunice cu acesta într-o altă limbă oficială nu poate „garanta claritatea și înțelegerea” de către candidați a textelor cu caracter general și a comunicărilor pe care EPSO le adresează acestora. Acest lucru se aplică și cu privire la înțelegerea de către EPSO a comunicărilor pe care le va primi de la candidați, din moment ce claritatea acestora riscă să fie afectată prin faptul că ele vor fi redactate într-o limbă care nu este prima limbă a candidaților în cauză.

65 Cu toate acestea, este suficient să se arate că articolul 2 din Regulamentul nr. 1 nu prevede vreo excepție de la obligația pe care o impune nici pentru motivele menționate în partea a 3-a din ghid, nici pentru alte motive (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus, EU:C:2012:752, punctul 72).

66 Aceste considerente permit de asemenea respingerea celorlalte argumente avansate de Comisie.

67 Argumentul întemeiat pe autonomia instituțiilor Uniunii (a se vedea punctul 48 de mai sus) nu poate fi admis. Este adevărat că jurisprudența recunoaște principiul autonomiei funcționale a instituțiilor Uniunii în privința alegerii funcționarilor și a agenților acestora, consacrat la articolul 2 din statut. Aceste instituții dispun astfel de o largă putere de apreciere și de autonomie în privința creării unui post de funcționar sau de agent, în privința alegerii funcționarului sau agentului care să ocupe postul creat și în privința naturii relațiilor de muncă care le leagă de un agent (a se vedea în acest sens Hotărârea din 8 septembrie 2005, AB, C-288/04, Rec., EU:C:2005:526, punctele 26 și 28). Totuși, această autonomie nu le dispensează de obligația de a respecta dispozițiile de drept al Uniunii aplicabile, inclusiv cele de la articolul 2 din Regulamentul nr. 1, care au fost încălcate în speță.

68 Trebuie adăugat că necesitatea de a se conforma obligațiilor care decurg din Regulamentul nr. 1 nu are drept consecință împiedicarea instituțiilor Uniunii de la a determina ele însele, în exercițiul autonomiei lor funcționale evocate de Comisie, propriile necesități lingvistice. Articolul 2 din Regulamentul nr. 1, la care se face referire în speță, nu se opune unei stipulații, într-un anunț de concurs, care să pretindă candidaților la concurs cunoștințe lingvistice specifice. Acesta prevede doar că, chiar și într-o astfel de ipoteză, autorul anunțului de concurs, în speță EPSO, trebuie să comunice cu fiecare candidat în limba oficială aleasă de acesta din urmă, și nu într-o limbă aleasă dintr-un grup mai restrâns de limbi, chiar și atunci când cunoașterea cel puțin a uneia dintre aceste limbi ar fi solicitată fiecărui candidat pentru a putea participa la concurs.

69 Argumentul Comisiei, potrivit căruia comunicările dintre candidați și EPSO se referă la informații elementare, pe care un candidat care ar poseda o cunoaștere suficientă a limbii engleze, franceze sau germane, pentru a putea participa la concurs nu ar avea nicio dificultate în a le înțelege, trebuie de asemenea să fie respins, la fel ca și cel potrivit căruia ar fi incompatibilă cu interesul serviciului necesitatea de a traduce actele de candidatură din limbile în care sunt redactate în limba engleză, franceză sau germană. Articolul 2 din Regulamentul nr. 1 nu prevede excepții de la obligația pe care o impune nici pentru motive legate de interesul serviciului, nici pentru alte motive. Pe de altă parte, s-a

subliniat deja că acest articol lăsa persoanei care adresează un document unei instituții alegerea limbii de redactare a acestuia și impunea instituțiilor obligația de a-i răspunde în aceeași limbă, independent de eventuala cunoaștere de către aceasta a unei alte limbi.

70 În sfârșit, nu trebuie admis nici argumentul potrivit căruia informațiile care figurează pe site-ul EPSO și ghidul ar fi disponibile în toate limbile oficiale, nici cel potrivit căruia candidații cu cetățenie italiană nu ar fi suferit vreun prejudiciu din faptul imposibilității utilizării limbii italiene în comunicările lor cu EPSO.

71 În ceea ce privește primul argument, este suficient să se arate că, în speță, este vorba despre limba utilizată în comunicările individuale dintre candidați și EPSO, iar circumstanțele invocate nu au nicio incidență asupra obligației acestuia din urmă de a respecta articolul 2 din Regulamentul nr. 1, în ceea ce privește aceste comunicări.

72 Referitor la al doilea argument, este suficient să se arate că încălcarea unei reguli de drept al Uniunii, în speță a articolului 2 din Regulamentul nr. 1, a cărui respectare se impune EPSO, este suficientă pentru a atrage anularea anunțurilor atacate, fără să fie necesar a se demonstra că această încălcare a cauzat un prejudiciu unor candidați anume.

73 În concluzie, ținându-se cont de ansamblul considerațiilor care precedă, trebuie admis al șaselea motiv invocat de Republica Italiană și primul motiv al Regatului Spaniei și trebuie anulate anunțurile atacate, în măsura în care restrâng limbile care pot fi utilizate în comunicările dintre candidați și EPSO la limbile engleză, franceză și germană.

Cu privire la legalitatea limitării la limba engleză, franceză sau germană a alegerii celei de a doua limbi de către candidații la concursurile vizate de anunțurile atacate

74 Este necesar, în continuare, să se examineze legalitatea limitării la limba engleză, franceză sau germană a alegerii celei de a doua limbi de către candidații la concursurile vizate prin anunțurile atacate, din moment ce este vorba despre o componentă diferită a anunțurilor menționate, asupra căreia nelegalitatea constatată la punctul 60 de mai sus nu are incidență.

75 În această privință, trebuie analizate al treilea și al șaptelea motiv invocate de Republica Italiană în cauza T-124/13, precum și al doilea motiv invocat de Regatul Spaniei în cauza T-191/13.

76 Al treilea motiv invocat de Republica Italiană este întemeiat pe încălcarea articolului 6 alineatul (3) UE, a articolului 18 TFUE, a articolului 22 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, a articolelor 1 și 6 din Regulamentul nr. 1, a articolului 1d alineatele (1) și (6), a articolului 27 al doilea paragraf și a articolului 28 litera (f) din statut, precum și a articolului 1 alineatele (2) și (3) din anexa III la statut. În esență, Republica Italiană arată că limitarea, prevăzută de anunțurile atacate, a alegerii celei de a doua limbi de către candidații la concursurile în cauză la limbile engleză, franceză și germană încalcă toate aceste dispoziții.

77 Al șaptelea motiv invocat de Republica Italiană este întemeiat pe încălcarea articolului 296 al doilea paragraf TFUE, a articolelor 1 și 6 din Regulamentul nr. 1, a articolului 1d alineatele (1) și (6) și a articolului 28 litera (f) din statut, a articolului 1 alineatul (1) litera (f) din anexa III la statut, a principiului proporționalității, precum și pe „denaturarea faptelor”. În esență, prin acest motiv, Republica Italiană invocă nemotivarea și insuficienta motivare a anunțurilor atacate. Aceasta contestă, pe de altă parte, temeinicia motivării și conformitatea sa cu dispozițiile sus-menționate.

78 Prin cel de al doilea motiv din cauza T-191/13, Regatul Spaniei invocă, în esență, o încălcare a principiului nediscriminării pe motive de limbă, consacrat la articolul 1d din statut.

79 Acesta arată că motivarea limitării alegerii celei de a doua limbi (a se vedea punctul 6 de mai sus) constă într-un „text stereotip”, care nu este suficient pentru a fi în conformitate cu Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752). Astfel, potrivit acestuia, anunțul de concurs EPSO/AD/248/13 este afectat de aceleași vicii ca și anunțurile în discuție în cauza în care a fost pronunțată această hotărâre. Motivația sa ar fi generală și nu ar satisface „exigențele minime în materie de probatoriu, care să justifice o limitare a regimului lingvistic complet”. Regatul Spaniei prezintă argumente similare în memoriul său în intervenție din cauza T-124/13.

80 În ceea ce privește, mai întâi, o eventuală nemotivare sau o eventuală insuficientă motivare a anunțului atacat, este necesar să se arate că, în cauza T-191/13, Comisia contestă că Regatul Spaniei a invocat un asemenea motiv prin cererea formulată.

81 Trebuie amintit, totuși, că motivul întemeiat pe încălcarea obligației de motivare ține de încălcarea unor norme fundamentale de procedură, în sensul articolului 263 al doilea paragraf TFUE, și constituie un motiv de ordine publică ce trebuie, atunci când este cazul, să fie invocat din oficiu de instanța Uniunii (a se vedea Hotărârea din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink’s Franța, C-367/95 P, Rec., EU:C:1998:154, punctul 67 și jurisprudența citată). În plus, astfel cum s-a precizat deja, Republica Italiană a contestat, în cadrul celui de al șaptelea motiv din cauza T-124/13, în special respectarea obligației de motivare de către autorii anunțurilor atacate.

82 În această privință, trebuie amintită de asemenea jurisprudența constantă, potrivit căreia obligația de motivare a deciziilor reprezintă o normă de procedură fundamentală care trebuie diferențiată de problema temeiniciei motivării, aceasta din urmă ținând de legalitatea pe fond a actului în litigiu. Astfel, motivarea unui act constă în exprimarea formală a motivelor pe care se întemeiază acest act. Dacă aceste motive sunt viciate de erori, ele afectează legalitatea pe fond a deciziei, dar nu motivarea acesteia, care poate fi suficientă, chiar dacă cuprinde motive eronate (a se vedea Hotărârea din 10 iulie 2008, Bertelsmann și Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, Rep., EU:C:2008:392, punctul 181 și jurisprudența citată).

83 În speță, astfel cum s-a stabilit la punctul 6 de mai sus, anunțurile atacate cuprind o motivare care tinde să justifice cerința potrivit căreia candidații trebuie să aibă o cunoaștere satisfăcătoare a limbii engleze, franceze sau germane, limbile la care se limitează alegerea celei de a doua limbi de concurs. Prin urmare, nu se poate reproșa autorului acestora, EPSO, încălcarea obligației de motivare. Problema temeiniciei acestei motivări este distinctă și va fi examinată mai departe.

84 În continuare, în vederea examinării acestei ultime probleme, trebuie amintit textul dispozițiilor menționate de Curte în Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752), evocate de asemenea de Republica Italiană și de Regatul Spaniei în argumentația acestora, precum și concluziile pe care Curtea le-a extras din aceste dispoziții.

85 La punctele 81-84 din Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752), Curtea a făcut referire, în afară de articolul 1 din Regulamentul nr. 1 (a se vedea punctul 52 de mai sus), la articolul 1d alineatele (1) și (6) și la articolul 28 litera (f) din statut, precum și la articolul 1 alineatul (1) litera (f) din anexa III la statut.

86 Articolul 1d din statut dispune, la alineatul (1), că, în aplicarea statutului, se interzice orice discriminare precum discriminarea bazată în special pe limbă. În conformitate cu alineatul (6) al aceluiași articol, „respectând principiul nediscriminării și principiul proporționalității, orice limitare a punerii în aplicare a acestor principii trebuie justificată în mod obiectiv și rezonabil și trebuie să răspundă unor obiective legitime de interes general în cadrul politicii privind personalul”.

87 Articolul 28 litera (f) din statut prevede că nimeni nu poate fi numit funcționar dacă nu face dovada cunoașterii aprofundate a uneia dintre limbile Uniunii și a cunoașterii satisfăcătoare a unei alte limbi a Uniunii. După cum a subliniat Curtea în Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus

(EU:C:2012:752, punctul 83), dacă această dispoziție precizează că o cunoaștere satisfăcătoare a unei alte limbi este solicitată „în măsura necesară pentru îndeplinirea funcțiilor” pe care candidatul este chemat să le exercite, ea nu indică criteriile care pot fi luate în considerare pentru a limita alegerea acestei limbi dintre limbile oficiale menționate la articolul 1 din Regulamentul nr. 1.

88 Potrivit articolului 1 alineatul (1) litera (f) din anexa III la statut, anunțul de concurs poate specifica eventual cunoștințele lingvistice cerute de natura specifică a posturilor care urmează să fie ocupate. Cu toate acestea, după cum a indicat Curtea în Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752, punctul 84), din această dispoziție nu rezultă o autorizare generală de a deroga de la cerințele articolului 1 din Regulamentul nr. 1.

89 Prin urmare, Curtea a concluzionat că dispozițiile menționate la punctele 86-88 de mai sus nu prevăd criterii explicite care să permită limitarea alegerii celei de a doua limbi pe care trebuie să o cunoască candidații la un concurs pentru recrutarea funcționarilor Uniunii fie la cele trei limbi impuse de anunțurile de concurs în litigiu, fie la alte limbi oficiale (Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus, EU:C:2012:752, punctul 85). Aceasta a constatat, pe de altă parte, că instituțiile vizate prin anunțurile atacate (care erau de asemenea vizate prin anunțurile de concurs în discuție în cauza aflată în fața Curții) nu erau supuse unui regim lingvistic specific (a se vedea punctul 59 de mai sus).

90 Curtea a subliniat, cu toate acestea, că reiese din toate dispozițiile de mai sus că interesul serviciului poate constitui un obiectiv legitim care să poată fi luat în considerare. În special, articolul 1d din statut permite limitări ale principiilor nediscriminării și proporționalității. Trebuie totuși, potrivit Curții, ca acest interes al serviciului să fie justificat în mod obiectiv și ca nivelul cunoștințelor lingvistice cerut să se dovedească proporțional cu nevoile reale ale serviciului (Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus, EU:C:2012:752, punctul 88).

91 În această privință, Curtea a subliniat că normele care limitează alegerea celei de a doua limbi trebuie să prevadă criterii clare, obiective și previzibile, astfel încât candidații să poată cunoaște în timp util cerințele lingvistice necesare pentru a se putea pregăti pentru concursuri în cele mai bune condiții (Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus, EU:C:2012:752, punctul 90).

92 În cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752, punctul 91), Curtea a constatat că instituțiile vizate nu au adoptat niciodată norme interne potrivit articolului 6 din Regulamentul nr. 1. După cum a adăugat aceasta, Comisia nu a invocat nici existența altor acte cum ar fi comunicări, care să prevadă criteriile pentru limitarea alegerii unei limbi ca a doua limbă pentru a participa la concursurile în litigiu în această cauză. În sfârșit, aceasta a constatat că anunțurile de concurs în cauză nu cuprind nicio motivare care să justifice alegerea celor trei limbi (engleza, franceza și germana,) la care se limitează alegerea celei de a doua limbi a candidaților la concursurile menționate.

93 Reiese din aceste considerente ale Curții că limitarea alegerii celei de a doua limbi de către candidații la un concurs la un număr restrâns de limbi, cu excluderea altor limbi oficiale, constituie o discriminare pe motive de limbă (a se vedea în acest sens Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus, EU:C:2012:752, punctul 102). Este evident, astfel, că printr-o asemenea prevedere, anumiți candidați potențiali (cei care posedă o cunoaștere satisfăcătoare a cel puțin uneia dintre limbile indicate) sunt favorizați prin faptul că pot să participe la concurs și să fie, astfel, recrutați ca funcționari sau agenți ai Uniunii, în timp ce ceilalți, care nu posedă o asemenea cunoaștere, sunt excluși.

94 Comisia arată că nu este vorba despre o discriminarea întemeiată pe cetățenie. Or, un asemenea argument este inoperant, din moment ce articolul 1d din statut nu interzice doar discriminarea întemeiată pe cetățenie, ci de asemenea mai multe alte forme de discriminare, inclusiv cea întemeiată pe limbă.

95 În același context, Comisia arată, în cauza T-124/13, că nicio discriminare nu poate „să subziste în drept, întrucât candidații pot realiza o parte a concursurilor vizate prin anunțurile atacate în limba lor maternă, și alegerea celei de a doua limbi se face pe baza limbilor celor mai răspândite, celor mai studiate în Europa”.

96 Acest argument trebuie respins. Articolul 1d din statut interzice orice discriminare pe motive de limbă, chiar dacă numărul victimelor unei asemenea discriminări ar fi destul de restrâns. Cu totul alta este problema de a ști dacă o discriminare poate fi tolerată pentru alte motive, caz în care numărul restrâns al victimelor potențiale ale discriminării poate să constituie un argument valabil, care să pledeze în favoarea caracterului proporțional al măsurii în cauză.

97 Prin urmare, este necesar să se examineze dacă, prin limitarea la limbile engleză, franceză și germană a alegerii celei de a doua limbi pentru candidații vizați prin anunțurile atacate, EPSO, autorul anunțurilor menționate, a încălcat articolul 1d din statut prin instituirea unei discriminări interzise pe criterii de limbă.

98 Trebuie constatat că, spre deosebire de anunțurile de concurs în litigiu în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752), anunțurile atacate conțin o motivație (a se vedea punctul 6 de mai sus) inclusă special pentru a răspunde exigențelor hotărârii menționate. Reiese în special din această motivare că „a doua categorie de limbi reținută în scopul […] concursului a fost definită în conformitate cu interesul serviciului, care pretinde ca noii recrutați să fie imediat operaționali și capabili să comunice eficient în munca lor zilnică” și că „[f]uncționarea efectivă a instituțiilor ar risca altfel să fie grav afectată”.

99 Trebuie remarcat totuși că celelalte constatări ale Curții, menționate la punctul 92 de mai sus, rămân de asemenea valabile în ceea ce privește circumstanțele prezentei cauze. În consecință, așa cum Comisia a confirmat de altfel în ședință, instituțiile vizate prin anunțul atacat nu au adoptat, după pronunțarea Hotărârii Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752) și până la publicarea anunțurilor atacate, nici reguli interne conform articolului 6 din Regulamentul nr. 1, nici alte acte precum comunicări care să stipuleze criteriile pentru limitarea alegerii unei limbi în calitate de a doua limbă, pentru participarea la un concurs în vederea recrutării funcționarilor Uniunii. În special, este important să se constate că nicio prevedere în acest sens nu figurează în ghid.

100 Reiese din Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus (EU:C:2012:752, punctul 95), că absența unor reguli sau comunicări precum cele luate în considerare la punctul 99 de mai sus nu poate fi compensată prin conținutul unui anunț de concurs care, în mod obligatoriu, nu se referă decât la un anume concurs. Perioada cuprinsă între publicarea unui anunț de concurs și data examenelor prevăzute în acesta nu permite în mod necesar unui candidat să dobândească cunoștințele lingvistice suficiente pentru a-și demonstra competențele profesionale. În ceea ce privește posibilitatea de a învăța, în perspectiva unor concursuri viitoare, una dintre cele trei limbi la care anunțurile atacate limitează alegerea celei de a doua limbi, aceasta presupune ca limbile impuse de EPSO să poată fi determinate cu mult timp înainte. Or, lipsa unor norme precum cele menționate la punctul 92 din prezenta hotărâre nu garantează în vreun mod permanența posibilității de alegere a limbilor în care se desfășoară concursurile și nu permite vreo previzibilitate în domeniu.

101 Cu toate acestea, trebuie examinat dacă motivația inclusă în anunțurile atacate demonstrează că limitarea la limbile germană, engleză și franceză a alegerii celei de a doua limbi de către candidații la concursul în litigiu este justificată de interesul serviciului și respectă principiul proporționalității.

102 Este necesar, mai întâi, să fie definiți parametrii unei asemenea examinări. Comisa evocă principiul autonomiei instituțiilor Uniunii (a se vedea punctul 67 de mai sus) pentru a susține că acestea din urmă dispun de o putere de apreciere „deosebit de largă”, din moment ce ele sunt singurele care pot decide politica lor în materie de personal. Ea a concluzionat că, în acest context, principiul nediscriminării este încălcat doar în cazul unor alegeri arbitrare sau vădit inadecvate în raport cu

obiectivul vizat care, potrivit acesteia, este de a putea dispune de candidați imediat operaționali și de a recruta funcționari care să posede cele mai înalte calități în materie de competență, randament și integritate.

103 În această privință, trebuie remarcat că singurul obiectiv care constă în faptul de a dispune de candidați imediat operaționali este capabil să justifice, eventual, o discriminare pe motive de limbă. În schimb, o asemenea discriminare nu este aptă să faciliteze recrutarea unor funcționari care să aibă cele mai înalte calități în materie de competență, randament și integritate, aceste calități fiind, în mod evident, independente de cunoștințele lingvistice ale unui candidat.

104 În continuare, trebuie amintit că autonomia funcțională a instituțiilor nu le dispensează de obligația de a respecta dispozițiile de drept al Uniunii aplicabile, din care face parte articolul 1d din statut.

105 În plus, este adevărat, desigur, că reiese dintr-o jurisprudență constantă că, în domeniile care țin de exercițiul unei puteri discreționare, principiul nediscriminării sau al egalității de tratament este încălcat atunci când instituția în cauză efectuează o diferențiere arbitrară sau vădit inadecvată în raport cu obiectivul acestei dispoziții (a se vedea Hotărârea din 20 martie 2012, Kurrer și alții/Comisia, T-441/10 P-T-443/10 P, RepFP, EU:T:2012:133, punctul 54 și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 15 aprilie 2010, Gualtieri/Comisia, C-485/08 P, Rep., EU:C:2010:188, punctul 72).

106 Totuși, această jurisprudență nu exclude orice control al instanței Uniunii asupra eventualelor cerințe privind cunoștințele lingvistice specifice candidaților din cadrul unui concurs pentru recrutarea funcționarilor sau a agenților Uniunii. Dimpotrivă, reiese din considerațiile Curții menționate la punctul 90 de mai sus că instanța Uniunii are sarcina de a verifica faptul că asemenea exigențe sunt justificate în mod obiectiv și sunt proporționale cu necesitățile reale ale serviciului, cu alte cuvinte, că ele nu sunt arbitrare sau vădit inadecvate în raport cu obiectivul urmărit.

107 Potrivit motivației din anunțurile atacate, „interesul serviciului […] pretinde că personalul nou-recrutat trebuie să fie imediat operațional și să poată comunica eficient în munca sa zilnică”. Având în vedere „practica îndelungată a instituțiilor Uniunii în ceea ce privește limbile de comunicare internă” și „ținând seama de necesitățile serviciilor în materie de comunicare externă și prelucrare a dosarelor”, se concluzionează că cele trei limbi sus-menționate „rămân cele mai des folosite limbi”.

108 Se constată, în continuare, că aceste trei limbi „sunt de departe categoria celei de a doua limbi cea mai aleasă de candidații la concursuri, atunci când aceștia au posibilitatea să aleagă a doua lor limbă”. Potrivit anunțurilor atacate, „acest lucru confirmă nivelul de educație și competențele profesionale care pot fi așteptate în prezent de la candidații pentru posturi în cadrul instituțiilor Uniunii, și anume cunoașterea cel puțin a uneia dintre aceste limbi”. Având în vedere aceste considerente, se concluzionează că, „în echilibrarea interesului serviciului și a nevoilor și aptitudinilor candidaților, ținând seama de domeniul special al prezentului concurs, este justificată organizarea de probe în aceste trei limbi, în scopul de a garanta că, indiferent care este prima lor limbă oficială, toți candidații vor cunoaște cel puțin una din aceste trei limbi oficiale la nivelul unei limbi de lucru”.

109 Considerentul potrivit căruia „aprecierea competențelor specifice permite […] instituțiilor Uniunii să evalueze aptitudinea candidaților de a fi imediat operaționali într-un mediu apropiat de cel în care vor fi invitați să lucreze” pare să fie înaintat pentru a justifica organizarea anumitor probe în a doua limbă, aleasă de fiecare candidat dintre limbile engleză, franceză și germană. Cerința potrivit căreia candidații care aleg una dintre aceste trei limbi ca primă limbă trebuie, cu toate acestea, să treacă probele într-o altă limbă dintre acestea trei, pe care o vor alege ca a doua limbă, este explicat prin necesitatea de a „asigura egalitatea de tratament”.

110 Afirmația potrivit căreia cele trei limbi sus-menționate „rămân cele mai des folosite limbi”, în special datorită „practicii îndelungate a instituțiilor Uniunii în ceea ce privește limbile de comunicare internă”, ocupă o poziție-cheie în acest raționament. Se constată, totuși, că este vorba despre o afirmație vagă, necompletată cu indicații concrete.

111 Astfel, această pretinsă practică a instituțiilor Uniunii în ceea ce privește limbile de comunicare internă nu este nicidecum explicată. În special, nu se precizează dacă aceasta implică utilizarea paralelă a acestor trei limbi în calitate de limbi de comunicare internă în toate serviciile tuturor instituțiilor vizate prin anunțurile atacate sau dacă, mai degrabă, anumite servicii utilizează una dintre aceste limbi, iar altele o alta. În această ultimă ipoteză, ar exista un risc ca serviciile care ar putea fi interesate de candidații care vor promova concursurile în litigiu să nu utilizeze vreuna dintre cele trei limbi sus-menționate ca limbă de comunicare internă, ceea ce ar pune în discuție caracterul rezonabil și proporțional al limitării la cele trei limbi a alegerii celei de a doua limbi pentru candidații din cadrul concursurilor în cauză. Astfel, într-un asemenea caz, fie anumiți candidați, chiar reușind la concurs, nu ar fi angajați, fie serviciile vizate ar fi obligate să angajeze, în parte, candidați care nu ar stăpâni limba de comunicare internă, caz în care s-ar pune în mod legitim întrebarea sensului și a utilității limitării sus-menționate.

112 Comisia a furnizat, în înscrisurile sale, anumite lămuriri în această privință și a adus elemente de probă adiționale. Totuși, examinarea acestora nu permite risipirea îndoielilor serioase pe care le ridică afirmațiile anterior vizate din anunțuile atacate.

113 În primul rând, Comisia arată că limbile germană, engleză și franceză sunt „principalele trei limbi de procedură ale instituțiilor Uniunii”. Potrivit ei, această situație a fost caracterizată prin utilizarea inițială a limbii franceze și a limbii germane și s-a îmbogățit, după 1973, cu introducerea limbii engleze. Aceasta adaugă că limba tradițională de procedură a instanțelor din cadrul Curții de Justiție a Uniunii Europene este limba franceză, în timp ce limba engleză este „limba de lucru cu cea mai largă răspândire în cadrul agențiilor”. Această stare de fapt ar fi confirmată în special de regimul lingvistic al comitetului reprezentanților permanenți (Coreper), însărcinat, conform articolului 16 alineatul (7) TUE, cu pregătirea lucrărilor Consiliului Uniunii Europene.

114 Totuși, trebuie constatat că, cu excepția copiilor anumitor e-mailuri, realizate în cauza T-124/13 pentru a demonstra că limbile engleză, franceză și germană ar fi limbile vehiculare utilizate de statele membre în cadrul Coreper, Comisia nu a furnizat alte elemente de probă în susținerea afirmațiilor rezumate mai sus.

115 În lipsa unor astfel de elemente, afirmația, vagă și generală, potrivit căreia limbile germană, engleză și franceză ar fi limbile „principale” de procedură ale instituțiilor Uniunii nu poate fi admisă. Comisia admite ea însăși că singura limbă de procedură a tuturor instanțelor care compun Curtea de Justiție este, în mod tradițional, limba franceză. Pe de altă parte, este de notorietate că membrii Parlamentului European se exprimă, în ședință plenară sau în comisii, în toate limbile oficiale. La fel este cazul reprezentanților statelor membre, reuniți în cadrul Consiliului.

116 În plus, chiar admițând că, după cum afirmă Comisia, cele trei limbi sus-menționate sunt „limbile vehiculare” utilizate în cadrul Coreper (ceea ce, în fond, a fost contestat de Republica Italiană în cauza T-124/13), acest fapt este lipsit de importanță pentru soluția litigiului. Astfel, nu reiese din vreun element al dosarului și nu este susținut de Comisie că există o oarecare legătură între activitățile Coreper și funcțiile pe care candidații la concursurile în litigiu sunt susceptibili să le exercite, dacă reușesc la aceste concursuri și sunt angajați.

117 Acest considerent este valabil, în termeni mai generali, pentru orice eventual argument dedus din utilizarea uneia sau mai multor limbi ca „limbi de procedură” ale unei instituții a Uniunii: chiar presupunând că membrii unei anumite instituții utilizează exclusiv una sau anumite limbi în

deliberările lor, nu se poate prezuma, fără explicații suplimentare, că un funcționar nou-recrutat, care nu stăpânește niciuna dintre aceste limbi, nu ar fi capabil să presteze imediat o activitate utilă în cadrul instituției în cauză.

118 În al doilea rând, Comisia arată că limbile engleză, franceză și germană ar fi cele trei limbi în care cvasitotalitatea documentelor sunt traduse de Direcția Generală Traduceri a acesteia. Comisia furnizează, în susținerea acestei afirmații, statistici asupra limbilor sursă și a limbilor țintă ale documentelor traduse între 2000 și 2012. Potrivit acesteia, se poate deduce în mod clar că cele trei limbi în cauză reprezintă limbile cele mai solicitate de serviciile sale în cererile de traducere a documentelor, în același timp ca limbă sursă, în cazul traducerii pentru utilizare internă a unui document extern, cât și ca limbă țintă, în cazul documentelor interne destinate unei utilizări externe.

119 Trebuie remarcat, de la bun început, că pertinența acestor statistici este redusă, din cauza faptului că ele nu vizează decât Comisia. Astfel, nimic nu ne permite să concluzionăm că situația este aceeași în ceea ce privește alte instituții vizate de anunțurile atacate.

120 Trebuie constatat, pe de altă parte, că în mod greșit Comisia pleacă de la premisa că statisticile asupra limbii sursă a unui document tradus nu acoperă decât documentele externe, traduse în vederea unei utilizări interne, și că, invers, statisticile referitoare la limbile țintă ale documentelor traduse nu acoperă decât documentele interne, destinate unei utilizări externe. Statisticile pe care aceasta le invocă repartizează numărul de pagini traduse în funcție de limba documentului original (limba sursă) sau de limba către care a fost efectuată traducerea (limba țintă), fără să distingă între traducerile destinate unei utilizări interne sau externe.

121 Astfel, este imposibil de identificat proporția documentelor luate în considerare în aceste statistici, care ar fi de origine internă, destinate unei utilizări interne, sau pertinente pentru domeniile vizate prin anunțurile atacate. Or, dacă o proporție ridicată din paginile traduse este de origine externă, pertinența statisticilor referitoare la limba sursă a documentelor traduse pentru determinarea limbilor interne de comunicare ale Comisiei este îndoielnică. Pe de altă parte, din moment ce nu este făcută vreo distincție în ceea ce privește serviciile cărora le este destinată fiecare traducere, eventualele concluzii care ar putea fi deduse din aceste statistici, cu privire la utilizarea limbilor în interiorul Comisiei în ansamblu, nu vor reflecta în mod necesar situația din interiorul serviciilor specifice ale acesteia, susceptibile să fie vizate de domeniile la care se referă anunțurile atacate.

122 În orice caz, statisticile furnizate de Comisie nu pot susține afirmațiile acesteia, afirmații care le reflectă pe cele care figurează de asemenea în anunțurile atacate.

123 În ceea ce privește statisticile referitoare la limba sursă a documentelor traduse, chiar dacă ele demonstrează, bineînțeles, că limbile engleză, franceză și germană se găsesc pe prima, pe a doua și, respectiv, pe a treia poziție în ceea ce privește limba sursă a paginilor traduse, diferența dintre aceste trei limbi este considerabilă.

124 Astfel, în anul 2012, textele în limba engleză reprezentau 77,06 % din textele traduse, față de 5,20 % pentru limba franceză și de 2,90 % pentru limba germană. Situația era în mare parte similară în anul 2011, cu 80,63 % din paginile traduse pentru limba engleză, 5,76 % pentru limba franceză și 2,28 % pentru limba germană. Între 2000 și 2012, proporția limbii engleze a crescut considerabil (aceasta s-a modificat de la 55,08 % la 77,06 %), cea a limbii franceze a cunoscut o scădere substanțială (aceasta s-a modificat de la 32,49 % la 5,20 %), în timp ce, în cazul limbii germane, a existat de asemenea o scădere (de la 4,08 % la 2,90 %). Este necesar, de asemenea, să se constate că diferența dintre limba germană și limba italiană, care, cu excepția anului 2012, se găsea pe poziția a patra, nu este considerabilă. Proporțiile lor respective erau de 2,24 % față de 2,06 % în anul 2010 și 2,28 % față de 1,49 % în anul 2011. În anul 2012, limbile spaniolă și greacă erau cele care se găseau pe poziția a patra, cu 1,61 % din paginile traduse, față de 2,90 % pentru limba germană.

125 În ceea ce privește statisticile referitoare la limbile țintă ale textelor traduse, este adevărat că limbile engleză, franceză și germană ocupă în ordine primele trei poziții în statisticile cele mai recente (2011 și 2012). Totuși, distanța dintre numărul de pagini traduse către aceste trei limbi și cele traduse către alte limbi nu este foarte semnificativă. Astfel, în anul 2011, 12,31 % din paginile traduse au fost în limba engleză, 7,92 % în limba franceză, 6,53 % în limba germană, 4,27 % în limba italiană, 4,20 % în limba spaniolă, 4,13 % în limba neerlandeză, 4,09 % în limba portugheză și 3,94 % în limba greacă, traducerile către celelalte limbi oficiale, cu excepția limbii irlandeze (0,61 % din paginile traduse), reprezentau, în fiecare caz, o proporție mai mare de 3,50 % din paginile traduse. Pentru anul 2012, proporțiile paginilor traduse către limbile engleză, franceză și germană erau de 14,92 %, respectiv de 8,25 % și de 6,47 %, față de 4,40 % pentru limba italiană și de 4,26 % pentru limba spaniolă, traducerile în toate celelalte limbi oficiale (cu excepția limbii irlandeze, de 0,41 % din paginile traduse), reprezentau, în fiecare caz, cel puțin 3,35 % din paginile traduse. Aceste statistici nu permit să se concluzioneze că un candidat care a reușit la concursul în litigiu și care ar avea o cunoaștere satisfăcătoare a limbii engleze, franceze sau germane ar fi pe deplin operațional din prima sa zi după angajare, în timp ce un candidat care ar avea o cunoaștere cel puțin satisfăcătoare a altor două limbi oficiale nu ar fi.

126 Reiese, desigur, din aceste statistici că o mare proporție a paginilor traduse proveneau din originale redactate în limba engleză (limba sursă). Totuși, anunțurile atacate nu pretind doar o cunoaștere satisfăcătoare a limbii engleze. Un candidat care nu are o cunoaștere satisfăcătoare a acestei limbi poate participa la concursurile vizate prin aceste anunțuri dacă posedă cel puțin o cunoaștere satisfăcătoare a limbii franceze sau a limbii germane. Astfel cum a fost precizat, fiecare dintre aceste două limbi reprezintă, atât ca limbă sursă, cât și ca limbă țintă, o proporție relativ mică a paginilor traduse de serviciile Comisiei. Dacă un candidat care stăpânește, ca a doua limbă, doar una dintre aceste două limbi, poate participa la concursurile în cauză, nu pare justificat să fie excluși de la acestea potențiali candidați care stăpânesc alte limbi oficiale.

127 În al treilea rând, Comisia arată, în cauza T-124/13, că limbile engleză, franceză și germană sunt limbile cele mai vorbite de funcționarii și de agenții săi. Pentru a demonstra această afirmație, ea furnizează un tablou, extras din sistemul de înregistrare a informațiilor personale ale funcționarilor și ale agenților săi, care ar fi fost de asemenea comunicat prin scrisoarea din 14 martie 2013 a directorului general al personalului Comisiei către Republica Italiană. Potrivit Comisiei, reiese din acest tablou că limba franceză, limba germană și, în continuare, limba engleză sunt limbile indicate în cea mai mare parte de funcționarii și de agenții săi ca limbă principală, urmate de neerlandeză și de italiană.

128 Trebuie, mai întâi, să se precizeze că rezervele exprimate mai sus cu privire la faptul că statisticile referitoare la textele traduse nu privesc decât Comisia se aplică de asemenea în ceea ce privește acest tablou, care nu vizează decât personalul Comisiei.

129 Apoi și independent chiar de această împrejurare, trebuie constatat că acest tablou regrupează funcționarii și agenții Comisiei în funcție de limba lor principală, adică, în mod evident, limba lor maternă. În consecință și contrar celor susținute de Comisie, aceasta nu permite formularea vreunei concluzii utile cu privire la limbile vorbite de funcționarii Comisiei, în măsura în care funcționarii și agenții Comisiei trebuie să stăpânească, în mod satisfăcător, în afară de limba lor maternă, cel puțin o altă limbă, astfel cum prevede articolul 28 litera (f) din statut (a se vedea punctul 87 de mai sus).

130 Pe de altă parte, trebuie constatat că Comisia face o lectură greșită a acestui tablou atunci când afirmă că funcționarii și agenții care au limba engleză ca limbă principală (9,1 %) constituie cel de al treilea cel mai mare grup după cei care au limba franceză (26,9 % din total) și limba germană (11,1 % din total) ca limbi principale. În realitate, funcționarii și agenții care au limba engleză ca limbă principală se găsesc pe poziția a patra, precedați de asemenea de cei care au limba neerlandeză ca limbă principală (9,2 %

din total). Funcționarii și agenții care au limba italiană ca limbă principală (9 % din total) se găsesc pe poziția a cincea, urmați de cei care au limba spaniolă (6,8 %), limba greacă (4 % din total) și limba poloneză (4 % din total) ca limbi principale.

131 Aceste cifre nu ar justifica astfel, chiar și numai pentru Comisie, o cerință precum cea care figurează în anunțurile atacate, potrivit căreia un funcționar sau un agent nou-recrutat trebuie să posede o cunoaștere satisfăcătoare a limbii engleze, franceze sau germane. În cel mai bun caz, cel al unui candidat la concurs care posedă o cunoaștere satisfăcătoare a limbii franceze, ar fi vorba despre o limbă care este limba principală pentru aproximativ un sfert din funcționarii și din agenții Comisiei. În cazul celorlalte două limbi vizate (germana și engleza), ar fi vorba despre limba principală pentru aproximativ un funcționar sau un agent din zece, în cadrul Comisiei. Astfel, nimic nu permite identificarea rațiunilor pentru care asemenea cunoștințe trebuie să fie considerate indispensabile pentru un funcționar sau un agent nou-recrutat, cu atât mai mult cu cât o cunoaștere similară a altor limbi, în special italiana, care constituie limbile principale ale unor grupuri comparabile de funcționari sau de agenți, nu este solicitată.

132 Comisia a furnizat, în anexa la duplica sa din aceeași cauză, un alt tablou, care arată repartiția funcționarilor și a agenților săi în funcție de cetățenia și de a doua limbă a acestora. Acest tablou comportă de asemenea o linie care indică „media” pentru fiecare limbă, aceasta fiind de 56,4 % pentru limba engleză, de 19,8 % pentru limba franceză, de 5,5 % pentru limba germană, de 2,2 % pentru limba neerlandeză, de 2 % pentru limba italiană și de 1,6 % pentru limba spaniolă, media pentru toate celelalte limbi oficiale fiind mai mică de 1 % pentru fiecare limbă. O „medie” de 11,5 % este indicată pentru coloana „n/a” care, potrivit explicațiilor furnizate de Comisie în ședință, regrupează membri ai personalului său care nu au declarat cea de a doua limbă.

133 Din nou, chiar dacă ne limităm la cazul Comisiei, datele indicate în acest tablou nu trebuie să justifice o cerință cu privire la cunoștințele lingvistice ale candidaților la un concurs precum cea în discuție în speță. Mai întâi, acest tablou ia în considerare doar cea de a doua limbă declarată de fiecare funcționar și nu dă, în consecință, o imagine prea exactă a cunoștințelor lingvistice ale funcționarilor și ale agenților Comisiei. Astfel, pentru a ști câți dintre aceștia au o cunoaștere cel puțin satisfăcătoare, de exemplu, a limbii engleze, ar trebui de asemenea luați în considerare atât cei care au engleza ca limbă principală, cât și cei pentru care engleza constituie a treia sau a patra limbă (și nu doar a doua limbă), din moment ce nu poate fi exclus ca un funcționar sau un agent să cunoască în mod satisfăcător mai mult de două limbi.

134 În orice caz, chiar presupunând că procentajele indicate pentru limba engleză și, într-o măsură egală, pentru limba franceză pot justifica o cerință potrivit căreia candidații care aspiră la un post la Comisie trebuie să stăpânească în mod satisfăcător cel puțin una dintre aceste două limbi, datele indicate de acest tablou nu pot justifica includerea printre limbile a căror cunoaștere este cerută a limbii germane, și anume a unei limbi care este limba principală aproximativ a unui funcționar din zece și care este declarată ca a doua limbă doar de 5,5 % din funcționarii Comisiei. Pe de altă parte, dacă limba germană este inclusă, includerea limbii italiene, a limbii spaniole sau a limbii neerlandeze nu pare atunci nerezonabilă, procentajele indicate pentru fiecare dintre aceste trei limbi nefiind foarte îndepărtate de cele indicate pentru limba germană.

135 Astfel, limitarea alegerii celei de a doua limbi de către candidații la un concurs la un număr restrâns de limbi oficiale nu poate fi considerată justificată în mod obiectiv și proporțională, din moment ce printre aceste limbi figurează, pe lângă o limbă a cărei cunoaștere este dezirabilă, dacă nu chiar necesară, alte limbi care nu conferă vreun avantaj special. Dacă admitem, ca alternativă la singura limbă a cărei cunoaștere constituie un avantaj pentru un funcționar nou-recrutat, alte limbi a căror cunoaștere nu constituie un atu, nu există vreun motiv valabil pentru a nu admite de asemenea toate celelalte limbi oficiale.

136 În al patrulea rând, Comisia arată că limbile engleză, franceză și germană sunt limbile cele mai studiate și mai vorbite, ca limbi străine, în statele membre ale Uniunii. În susținerea acestor afirmații, Comisia furnizează un raport al Eurostat, publicat în *Statistics in Focus* nr. 49/2010, care concluzionează, pe de o parte, că limba engleză este „de departe limba străină cea mai studiată [în Europa], la toate nivelurile de educație, urmată de limba franceză, de limba germană, de limba rusă și, într-o măsură mai mică, de limba spaniolă” și, pe de altă parte, că „limba străină cea mai cunoscută [în Europa] este percepută de departe ca fiind limba engleză, urmată de limba germană, de limba rusă, de limba franceză și de limba spaniolă”.

137 Aceste statistici se referă la ansamblul cetățenilor Uniunii și nu trebuie prezumat că ele reflectă în mod corect cunoștințele lingvistice ale funcționarilor Uniunii. În orice caz, singurul lucru pe care aceste statistici îl pot demonstra este că numărul potențialilor candidați care sunt afectați în mod negativ prin limitarea la limba engleză, franceză sau germană a limbilor care pot fi alese ca a doua limbă a concursurilor vizate prin anunțurile atacate este mai puțin important decât ar fi dacă această alegere era limitată la alte limbi. Or, această împrejurare nu este suficientă pentru a se concluziona că limitarea în cauză nu este discriminatorie, numărul eventual restrâns al persoanelor negativ afectate neputând să constituie un argument valabil în această privință (a se vedea punctul 96 de mai sus).

138 Cel mult, aceste rezultate ar putea demonstra caracterul proporțional al limitării în cauză, dacă s-ar dovedi că aceasta răspunde interesului serviciului. Or, Comisia nu a demonstrat că această ultimă condiție era îndeplinită.

139 Considerentele precedente sunt de asemenea aplicabile în ceea ce privește elementele de probă invocate de Comisie pentru a demonstra că, atunci când candidații la concurs nu erau limitați în alegerea celei de a doua limbi, limbile engleză, franceză și germană erau limbile cele mai alese. Împrejurarea că numărul candidaților care se văd împiedicați să aleagă o altă limbă ca a doua limbă de concurs este, eventual, redus nu înseamnă că acești candidați nu sunt discriminați.

140 În al cincilea rând, în duplica sa din cauza T-124/13, Comisia arată că colegiul șefilor administrațiilor instituțiilor Uniunii a efectuat analizele necesare pentru a aprecia dacă limbile engleză, franceză și germană puteau fi considerate limbile cele mai reprezentative dintre cele întrebuințate în serviciile instituțiilor. Ea a adăugat că acest colegiu a constatat existența unui acord asupra orientării generale în ceea ce privește întrebuințarea limbilor în concursurile organizate de EPSO.

141 Comisia a prezentat o scrisoare a președintelui colegiului menționat din 10 iunie 2013 din care reiese că colegiul a constatat un acord al șefilor administrațiilor instituțiilor Uniunii pentru aprobarea unui proiect de orientare generală asupra folosirii limbilor în concursurile organizate de EPSO, cu excepția rezervei formulate de reprezentantul Curții de Justiție, care a declarat că se abține să adopte o poziție. Aceasta a furnizat de asemenea textul orientării vizate de acest acord.

142 Aceste elemente, în fond posterioare anunțurilor atacate și introducerii acțiunilor, nu pot pune în discuție considerentele expuse mai sus. Orientarea aprobată de colegiul șefilor administrației nu menționează vreun element de fapt nou în raport cu cele analizate mai sus. Astfel, Comisia însăși arată că datele pe care șefii administrației le-au examinat „coincid în mare parte” cu cele furnizate de Comisie în anexa la memoriul său în apărare. Or, pentru motivele indicate mai sus, aceste date nu pot să justifice afirmațiile referitoare la utilizarea limbilor în cadrul instituțiilor Uniunii, care figurează în motivația anunțurilor atacate sau care sunt înaintate de Comisie în înscrisurile sale. Faptul că șefii administrației Uniunii, cu excepția reprezentantului Curții de Justiție, care s-a abținut, au ajuns la o concluzie diferită este lipsit de relevanță.

143 În sfârșit, în al șaselea rând, Comisia susține că limitarea alegerii celei de a doua limbi, prevăzută prin anunțurile atacate, se justifică prin natura probelor. În special, etapa din „centrul de evaluare” ar necesita, în vederea unei evaluări omogene a candidaților și a facilitării comunicării acestora cu ceilalți participanți la concurs și cu juriul, asigurarea faptului că aceste probe se derulează într-o limbă vehiculară.

144 Este suficient să se arate, în răspuns la acest argument, că o asemenea justificare a limitării în cauză nu este prezentată în motivația anunțurilor atacate. Or, nu s-ar putea concluziona că discriminarea pe motiv de limbă, rezultând din anunțurile atacate, este justificată pentru motive diferite de cele invocate în aceleași anunțuri. Prin urmare, acest argument trebuie de asemenea respins.

145 Trebuie, prin urmare, să se concluzioneze, pentru ansamblul motivelor indicate mai sus, că limitarea, în anunțurile atacate, la limbile engleză, franceză și germană a alegerii celei de a doua limbi a candidaților la concursurile vizate prin aceste anunțuri nu se dovedește nici justificată în mod obiectiv, nici proporțională cu obiectivul scontat, care, potrivit Comisiei, este acela de a recruta funcționari sau agenți care ar fi imediat operaționali.

146 Astfel, nu este suficient să fie apărat principiul unei asemenea limitări făcând referire la numărul mare de limbi recunoscute la articolul 1 din Regulamentul nr. 1 ca limbi oficiale și de lucru ale Uniunii și la necesitatea care decurge din acesta de a alege un număr mai restrâns de limbi sau chiar una singură ca limbi de comunicare internă sau ca „limbi vehiculare”. Trebuie justificată de asemenea în mod obiectiv alegerea uneia sau mai multor limbi anume, cu excluderea tuturor celorlalte.

147 Tocmai acest lucru nu l-au făcut atât EPSO, autorul anunțurilor atacate, cât și Comisia, pârâtă în fața Tribunalului. Nimic din datele furnizate de Comisie nu demonstrează că un funcționar nou-recrutat, care ar avea o cunoaștere satisfăcătoare a limbii engleze, franceze sau germane, ar fi imediat operațional, în timp ce un candidat care ar avea o cunoaștere cel puțin satisfăcătoare a altor două limbi oficiale nu ar fi imediat operațional.

148 În consecință, trebuie admise motivele al treilea și al șaptelea invocate de Republica Italiană în cauza T-124/13, precum și cel de al doilea motiv invocat de Regatul Spaniei în cauza T-191/13 și, fără să fie necesară examinarea celorlalte motive neexaminate încă, trebuie anulate anunțurile atacate de asemenea în ceea ce privește limitarea la limba engleză, franceză sau germană a alegerii de către candidați a celei de a doua limbi.

149 Pe de altă parte, ținând seama de această concluzie, nu este necesară pronunțarea asupra contestării de către Regatul Spaniei, în cauza T-191/13, a legalității utilizării celei de a doua limbi, aleasă de fiecare candidat la concursul vizat prin anunțul EPSO/AD/248/13 dintre limbile engleză, franceză și germană, pentru anumite probe din ultima etapă a acestui concurs.

150 Astfel, concluzia potrivit căreia anunțul de concurs în cauză, în măsura în care limitează alegerea de către candidați a celei de a doua limbi, este ilegal, implică de asemenea și cu necesitate ilegalitatea limitării limbii care poate fi utilizată pentru anumite probe din ultima etapă a concursului, astfel încât, în circumstanțele speței de față, examinarea legalității acestei a treia componente a anunțului EPSO/AD/248/13, contestat de Regatul Spaniei, se găsește lipsită de obiect.

151 În sfârșit, după ascultarea părților în ședință, în cauza T-124/13, care nu au formulat vreo obiecție în această privință, Tribunalul consideră că nu este necesar să se repună în discuție rezultatele concursurilor vizate prin anunțurile atacate (a se vedea în acest sens Hotărârea Italia/Comisia, punctul 26 de mai sus, EU:C:2012:752, punctul 103, și Hotărârea din 16 octombrie 2013, Italia/Comisia, T-248/10, EU:T:2013:534, punctele 45-51).

Cu privire la cheltuielile de judecată

152 În temeiul articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Comisia a căzut în pretenții, aceasta trebuie obligată, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, la plata celor efectuate de Republica Italiană în cauza T-124/13 și a celor efectuate de Regatul Spaniei în cauza T-191/13, în conformitate cu concluziile acestor două state membre.

153 Regatul Spaniei, parte intervenientă în cauza T-124/13, suportă propriile cheltuieli de judecată aferente acestei intervenții, conform articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a opta)

declară și hotărăște:

1) Conexează cauzele T-124/13 și T-191/13 în vederea pronunțării hotărârii.

2) Anulează anunțul de concurs general EPSO/AST/125/12 în vederea constituirii unei liste de rezervă pentru ocuparea posturilor vacante de asistenți în domeniile audit, finanțe/contabilitate și economie/statistică, precum și anunțul de concurs general EPSO/AST/126/12 în vederea constituirii unei liste de rezervă pentru ocuparea posturilor vacante de asistent în domeniile biologie, științele vieții și ale sănătății, chimie, fizică și științele materialelor, cercetare în domeniul nuclear, inginerie civilă și mecanică, inginerie electrică și electronică, precum și anunțul de concurs general EPSO/AD/248/13 în vederea constituirii unei liste de rezervă pentru ocuparea posturilor vacante de administratori (AD 6) în domeniile securitatea clădirilor și inginerie în tehnici speciale de construcție.

3) Obligă Comisia Europeană să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, cheltuielile de judecată efectuate de Republica Italiană în cauza T-124/13 și cele efectuate de Regatul Spaniei în cauza T-191/13.

4) Obligă Regatul Spaniei să suporte propriile cheltuieli de judecată aferente intervenției sale în cauza T-124/13.

Gratsias Kancheva Wetter

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 24 septembrie 2015.

Semnături